

Saksbehandlar: Monica Åsnes, Samferdsleavdelinga
Sak nr.: 18/6842-3

Søknad om løyvefritak for småskala turistverksemd - Flåm Guideservice AS

Fylkesrådmannen rår fylkesutvalet til å gjere slikt vedtak:

1. Flåm Guideservice AS får mellombels løyvefritak for persontransport gjeldande til 30.04.19. Fylkesutvalet (FU) legg til grunn at det vert vedteke prinsipp knytt til løyvefritak før 01.04.19, jf. FU sitt vedtak i sak 28/18.
2. Det mellombelse løyvefritaket gjeld for 2 motorvogner som skal vere uniformerte med selskapslogo. Fylkeskommunen skal til ei kvar tid vere underretta om kva motorvogn (reg.nr) som vert nytta.
3. Det mellombelse løyvefritaket gjeld for personreiser i Aurland kommune og gjeld reiser til og frå aktivitetar i Aurland i regi av Flåm Guideservice AS.
4. Generelle krav iht. gjeldande regelverk må vere stetta før nemnde løyvefritak vert gjeve. Løyvefritaket vil kunne trekkast tilbake med umiddelbar verknad dersom desse krava ikkje vert ivaretekne.

Vedlegg:

1. Høyringsfråsegn Norges Taxiforbund
2. Høyringsfråsegn Aurland Taxi
3. Rundskriv frå samferdsledepartementet om løyvefritak

SAKSFRAMSTILLING

1. Bakgrunn for saka

Reiselivsbedrifta Flåm Guideservice AS søker om løyvefritak for persontransport med motorvogn med inntil 9 seter knytt til reiselivsaktivitetar i Aurland kommune. Løyvefritaket skal omfatte 2 uniformerte motorvogner.

Nytt regelverk frå 2012 som opnar for løyvefritak

I 2012 vart det innført ei ordning med løyvefritak for småskala turistverksemder (dispensasjon etter yrkestransportloven § 21). Unntaket gjeld t.d. guiding, sightseeing og andre opplevingsarrangement der det er nødvendig å tilby persontransport som ein tilknytt del av arrangementet.

Det vart sett ein del krav til slike løyvefritak, mellom anna:

- Gjeld berre for transport av egne kundar til og frå aktivitetar i eigen regi.
- Bilstørrelse inntil 9 seter
- Krav til økonomi, vandel, køyresetel er som for ordinære løyve.

Fylkeskommunane er delegert mynde til å gi løyvefritak. Samferdsledepartementet er klageinstans.

Regelverket vart revidert hausten 2017. Det var ingen større endringar i sjølve ordninga, men det er gjort presiseringar. Mellom anna er det presisert at det skal vurderast om transporten kan utførast av eksisterande løyvehavarar.

Nye og gamle retningsliner er vedlagt saka.

Historikk

Fylkesutvalet 4. april 2018

Fylkeskommunen har tidlegare handsama ein liknande søknad frå Skaldegard AS. Fylkesutvalet vedtok 4. april 2018 at det ikkje skulle gjevast løyvefritak for Skaldegard AS.

Vidare vedtok fylkesutvalet at det skal utarbeidast ei prinsippsak om løyvefritaksordninga der konsekvensane for drosjenæringa vert greidd ut. Slik sak skal fremjast før nye søknader vert lagt fram for behandling.

Fylkesutvalet 2. mai 2018

Skaldegard AS klaga på vedtaket. Fylkesutvalet vedtok 2. mai å ikkje ta klagen til følgje. Klagen gjekk difor vidare til Samferdsledepartementet for handsaming der.

Fylkesutvalet 20. juni 2018

Det vart lagt fram brev frå Flåm Guideservice. Søknaden deira om løyvefritak har stått på vent jf. fylkesutvalet sitt vedtak 4. april. Flåm Guideservice fortel om ein krevjande driftssituasjon grunna manglande løyvefritak. Dei held fram at drosjetransport ikkje er eigna for deira behov.

Fylkesutvalet bad fylkesrådmannen behandle søknader som ligg på vent, samt ny vurdering av søknaden frå Skaldegard AS. Det vart i fylkesutvalet antyda at det kan vere aktuelt med mellombels løyvefritak fram til nemnde klagesak er behandla og prinsippsak om saksfeltet er vedteken. Dette fordi administrasjonen har fått signal frå Samferdsledepartementet om at det kan gå ei viss tid før vi får avgjerd på klagesaka. Det er ikkje hensiktsmessig å utarbeide prinsippsak for slike søknader før vi har resultatet av klagen frå departementet.

Ulike former løyve for persontransport

Vi har to ulike hovudformer for løyve for persontransport, turvognløyve og drosjeløyve.

Turvognløyve

Turvognløyve gjeld vogner med 10 seter eller meir. Desse løyva vert gjevne til alle søkjarar som stettar krav til aktuelt løyve. Desse krava knyter seg blant anna til vandel, økonomi og kvalifikasjon. Grunna størrelsen på vogna er det krav til utvida førarkort for førar, samt kompetanse som yrkessjåfør. Køyretyet skal vera utstyrt med ferdsskrivar.

Det er Statens vegvesen som handsamar turvognløyva. Det er ikkje behovsprøving eller avgrensingar i tal turvognløyve. Løyvet som vert gjeve gjeld for heile landet.

Typiske brukarar av turvognløyve er busselskap som må ha turvognløyve i botnen for si verksemd. Dei må i tillegg ha ruteløyve for å drive med persontransport i rute. Den andre gruppa med turvognløyve er aktørar som tilbyr transporttenester utanfor rute med vogner over 10 seter. Typisk kan det vere ein drosjeløyvehavar som har behov for meir materiell i periodar.

Drosjeløyve

Drosjeløyve gjeld for mindre vogner inntil 9 seter. Det er same generelle krav for drosjeløyve som for turvognløyve, men for drosje er det avgrensingar i tal løyver. Då det vert nytta mindre vogner er det ikkje krav til utvida førarkort og yrkessjåførkompetanse.

Løyveinstansen må vurdere behovet for eit løyve før det vert gjeve. Dette betyr at tal løyve vert avgrensa slik at kvar løyvehavar er sikra eit levegrunnlag. Som motyting til eit slikt monopol, har drosjeløyvehavar køyreplikt heile døgnet heile året.

Mellombels løyvefritak

Gjeld for vogner opp til 9 seter. Same generelle krav til vandel, økonomi osv. som for drosje og turvognløyve. Då det vert nytta mindre vogner, er det ikkje krav til utvida førarkort og yrkessjåfør-kompetanse.

Slikt løyvefritak kan gjevast til mindre turistverksemdar der transporten utgjer ein integrert, men mindre del, av eit reiselivsprodukt.

Det skal i vurderinga for eit slikt unnatak takast omsyn til om transporten kan utførast av andre løyvehavarar.

2. Søknaden

Flåm Guideservice AS er ei småskala reiselivsbedrift som tilbyr vandreturar, trugeturar og guiding for eigne gjester. Dei er arbeidsplass for 4 personar heile året, i sommarhalvåret er det engasjert 4 ekstra arbeidarar.

Flåm Guideservice AS har ei omsetning på vel 14 mill. kr, der 90% er Fjordsafari og 10% kjem frå landbaserte aktivitetar der dei nyttar tog, buss og eigne bilar.

Transporten utgjer ein integrert, men mindre del av produktet.

Søklar trekk fram at dei har behov for fleksibilitet, samt rasjonelle transportløyningar. Dei har mange små oppdrag med få gjester, ofte er det heilt ned i 1-2 reisande. Sjøfør er ofte guide for vandreturen. Ved større grupper held dei fram at det vil vere aktuelt å nytte andre løyvehavarar med turvognløyve.

Dei hevdar at det er vanskeleg å få tak i taxi på kort varsel fordi det er mykje turistar i området. Flåm Guideservice AS er avhengig av å gjere endringar relativt hyppig, som igjen krev eigne bilar for å ha eit smidig driftsopplegg.

Kundane skal ofte vidare med tog, buss, ferje eller båt og då er det viktig å ha kontroll på transporten.

3. Høyringar

Nemnde sak om løyvefritak for Skaldegard AS har vore til høyring til NHO Transport, Norges Turbileierforbund, Norges Taxiforbund avd. Sogn og Fjordane og NHO Reiseliv. Det kom her inn to høyringsfråsegner. Dei var frå Norges taxiforbund avd. Sogn og Fjordane og Aurland Taxi.

Flåm Guideservice AS sin søknad har ikkje vore på høyring. Søknaden er mykje lik Skaldegard AS sin søknad og ligg i same kommune. Vi legg difor til grunn at fråsegnene knytt til Skaldegard sin søknad også har bra relevans i denne saka.

Forbundet er prinsipielt imot løyvefritak sidan det svekkjer marknadsgrunnlaget deira. Det vert peika på at drosjene møter stadig sterkare konkurrans, der store offentlege kjøp som t.d. skuleskyss, serviceskyss og pasientreiser vert gjevne til andre aktørar. Spesielt er det kritisk dersom det vert mange løyvefritak.

Det vert også peika på at for å kunne ivareta tilbod om køyreplikt rundt om i distriktsfylke som Sogn og Fjordane, er det heilt avgjerande å ha eit tilstrekkeleg inntektsgrunnlag.

Aurland Taxi gjer merksam på at Aurland kommune har mange drosjeløyve i høve folketalet og soleis eit godt transporttilbod. Det vert uttrykt uro for at stadig fleire tek på seg persontransport utan å ha løyve til det. Eventuelle løyvefritak vil etter Aurland Taxi si meining svekke næringsgrunnlaget til drosjane, noko som i siste instans vil gå ut over innbyggjarane.

Nemnde høyringsfråsegner (Skaldegard) er lagt ved saka.

4. Vurderingar og konsekvensar

Det å ha tilgang på drosjetenester til alle tider er ein kvalitet for eit samfunn. For å sikre at vi har næringsgrunnlag for slike tenester dei fleste stadane i landet, også i distrikta, har vi ordninga med avgrensing og behovsprøving av drosjeløyver.

Drosjene i landet har vore gjennom fleire omleggingar. Det er skjerpa krav til bokføring og taksameter. Anbod på større offentlege avtalar som skuleskyss og pasientreiser er forhold som er spesielt kritisk i område som Sogn og Fjordane.

Drosjene har møtt nye rammer på ein god måte her i fylket og har vist seg konkurransedyktige dei fleste stadar. Likevel er næringsgrunnlaget lågt mange stadar, noko som kan resultere i at vi

vert ståande utan tilbod. Dette kan medføre at innbyggjarane må hente drosjetenester langvegs frå.

Innvendingane frå drosjeforbundet og Aurland Taxi må soleis takast på alvor.

Søknaden om løyvefritak

Søknaden om løyvefritak gjeld eit småskala reiselivstilbod der transporten er ein mindre og integrert del av det reiselivsproduktet som vert tilbydd. Det vert vist til at det ofte er svært små grupper og at det ikkje er faste tider. Dette betyr at det er behov for ei fleksibel og skreddarsydd transportløyving, der tinging av ekstern transportør kan vere både uhensiktsmessig og lite rasjonell. Til dømes får gjerne drosja mykje tomkøyning, og dei risikerer å måtte vente til omvisinga er over. Vidare kan det vere krevjande for ekstern transportør å tilby tilstrekkeleg fleksibilitet sidan andre transportoppdrag også må ivaretakast.

Søknaden om løyvefritak vert vurdert til å falle inn under det som er formålet med ordninga om løyvefritak.

Eit løyvefritak kan svekke næringsgrunnlaget for drosjeløyva i Aurland kommune noko, men vert ikkje vurdert til åleine å medføre stor konsekvens. Drosjeløyvehavar i Gudvangen har i sommar lagt ned verksemda si. Til ein eventuell ny løyvehavar er på plass vil det vere færre drosjer i kommunen.

Mellombels løyvefritak inntil klagesak (Skaldegard) er avgjort og nye fylkeskommunale retningslinjer er på plass

Fylkeskommunen skal vurdere spesielt om søkjar om løyvefritak kan nytte seg av eksisterande drosje- og turvogntenester i området.

Fylkesrådmannen har merka seg dei prinsipielle merknadane til Norges Taxiforbund der dei er bekymra for å svekkje driftsgrunnlaget for drosjer i distrikta.

Denne ordninga er ny for Sogn og Fjordane. Vi har ikkje erfaring som seier oss noko om korleis dette kan påverke næringsgrunnlaget for drosjene. Fylkesutvalet ynskjer ei breiare utgreiing før dei gjev denne typen løyvefritak for 3 år, slik Samferdsledepartementet legg opp til i sitt rundskriv om ordninga. Samstundes er det viktig å ikkje svekkje grunnlaget for små reiselivsbedrifter som er avhengig av ein fleksibel og rasjonell transport som ein integrert del av reiselivsproduktet sitt.

Fylkesrådmannen rår difor til at det vert gjeve eit mellombels løyvefritak fram til klagesaka til Skaldegard AS er handsama i Samferdsledepartementet, samt at prinsippsak om løyvefritak er på plass.

Sidan det må stå ein dato i løyvefritaksdokumentet rår fylkesrådmannen til denne vert sett til 30. april 2019. Dette bør vere høveleg tid sett i lys av at departementet må ta ei avgjerd, samt at det må vere tid til å gjennomføre nye høyringsrundar og saksførebuingar for nye søknader.

5. Konklusjon

Fylkesrådmannen rår til at det vert gjeve mellombels løyvefritak til reiselivsbedrifta Flåm Guideservice AS. Fritaket gjeld fram til 30. april 2019. Eg legg til grunn at klagesaka på søknaden til Skaldegard AS vert avgjort i Samferdsledepartementet hausten 2018, og at prinsippsak om fritak er handsama og gjort vedtak i innan den tid.

Løyvefritaket gjeld for 2 motorvogner som skal vere uniformerte med selskapslogo. Fylkeskommunen skal til ei kvar tid vere underretta om kva vogn (reg.nr) som vert nytta.

Løyvefritaket gjeld for personreiser innanfor Aurland kommune og gjeld reiser til og frå aktivitetar i regi av Flåm Guideservice AS.

Generelle krav iht. gjeldande regelverk må vere stetta før det vert gjeve løyvefritak. Løyvefritaket vil kunne trekkast tilbake med umiddelbar verknad dersom desse krava ikkje vert ivaretekne.